

Matti Luostarinen

LIBER LIBRORUM:
ARCTIC BABYLON -
HOMO NEXUS
- EX MACHINA

**LIBER LIBRORUM: ARCTIC BABYLON –
HOMO NEXUS – EX MACHINA**

LIBER LIBRORUM: ARCTIC BABYLON - HOMO NEXUS - EX MACHINA

Kuvitettu laitos

© Matti Luostarinen

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri,
Saksa

ISBN: 978-952-80-9610-8

Kansi ja kuvat: Vellu Luostarinen / robotiikka

Toimitus ja taitto: Outi Huhtala

www.clusterart.org

Abstract

Professor and Doctor (PhD ScD) Matti Luostarinen, who has defended his dissertations in both natural and social sciences, has an extensive body of work that spans geography, biosciences, environmental policy, regional economy and development, sustainable development programs, as well as sociology and other regional and social sciences. His research also incorporates interdisciplinary and transdisciplinary solutions derived through algorithmic approaches. Luostarinen's international networking and collaboration, along with his participation in global organizations and large-scale project management alongside traditional national programs, have provided him with a profound and comprehensive understanding of complex problems and their solutions.

His long-standing national and international networks have given him deep insight into the nature of interdisciplinary cooperation, resulting in innovative ideas and perspectives. These have been presented in over 136 monographic books, thousands of reports, and numerous media analyses. Luostarinen has successfully combined theoretical knowledge with practical applications, presenting them in his books, articles, and media contributions, as well as within the academic community. His ability to bridge theoretical concepts with practical solutions has contributed to our contemporary understanding of algorithms and their operational roles in theoretical knowledge applications.

With decades of experience, Luostarinen has effectively applied interdisciplinary knowledge to real-world problem-solving, serving as an advisor and interacting with policy-makers. His ability to communicate scientific concepts clearly and accessibly to the public through popular media has made him a well-known and respected figure. This public presence and capacity to influence discussions are crucial strengths that help disseminate knowledge and raise awareness of critical topics.

During his retirement, Luostarinen focused on mentoring and guiding young researchers, providing them with invaluable insights and advice. His expertise and knowledge serve as indispensable resources for the next generation of scholars and professionals. Overall, his strengths in retirement are rooted in his versatile expertise, extensive international networks, practical approach, experience, and ability to communicate scientific concepts effectively and compellingly. These qualities make him a valuable asset to both the academic community and society at large.

In the past decade of his retirement, Luostarinen has authored over 50 books, many of which have been produced in collaboration with algorithms and artificial intelligence, showcasing his interdisciplinary expertise through publications in Germany. His most recent works, published in 2024 and early 2025, include *The Renaissance of Creative Technology*, *The Societal Dilemma of Social Media and Artificial Intelligence*, *From Hybrid Society to Illusion Society*, *Eco-Entrepreneurship and Innovative Clusters – Systems Thinking and Creative Technology*, *The Rat King*, *The Algorithm King*, *From Retroversion to Retrofuturism*, *Homo Nexus and the Exponential Human*, and *Homo Nexus and the New Science*. The book illustrations and titles have been recommended by contemporary algorithms, serving both the scientific content and its popularization. The illustrations emulate the styles of past artists and are derived directly from the texts, their Latin summaries, or English translations, reflecting an internal collaboration within the family.

Esipuhe

Yaval Noah Harari (1976) nousi kirjansa "Nexus" avulla maailman maineeseen historioitsijana yhdistellen kommunikaatiota, teknologiaa ja tietoverkkojamme. Hän valaisee ja viihdyttää historioitsijalle tyypilliseen tapaan turvautuen aika-akselin mukanaan tuomaan kirjallisuuteen oman aikamme ilmiöitä, sillä samalla viihteellisesti valaisten. Kirjallinen tarinavirta on tyypillinen vertikaalisuunnassa, mutta ontuu kun suunta muutetaan maantieteelle tyypilliselle horisontaaliakselille. Geotieteillämme ja sen ammattilaisilla, kun ovat hallinnassa niin kartta ja kompassi sekä luonnontieteet tiukasti kiinni kartoissaan ja GIS-tulkinnoissa sekä muistaen nuoruudestaan, kuinka maantiedettä aikanaan opetettiin yliopistoissamme myös rinnan biologian kanssa.

Kirjailijoista käsitettä Nexus ovat toki käsitelleet muutkin kuin Harari ja ensimmäinen tällainen kirja löytyy jo lapsuuteni ajoilta. Käsite on ylipäätään yksi käytetyimpiä ja törmäämme siihen etenkin viihdettä tarjoavien vaikkapa musiikin mutta myös muissa kaupallisissa merkityksissä. Jopa 1980-luvun jokiohjelmien ja rakentamisen yhteydessä käsite tuli tutuksi sielläkin. Niinpä se yhdisti mielestäni kaiken sen poikki- ja monitieteisen rinnalla myös viihteen, jonka kohdalla populaarikulttuuri menestyi käsitteineen perustieteitämme monin verroin paremmin.

Lisäksi tämä käsite oli tuttu myös algoritmeille ja sopi sellaiseen käyttöön, jossa tarkoituksena oli yhdistää samaan aikaan sekä kartalla koettavia ja kronologisia horisontaalisia ilmiöitä, kuin aikaan ja sen kanssa tutkimusta ja tiedettä tekeviä, mutta myös viihdettä harastavaa kronologista populaarikulttuuriamme ja aika-akselilla työskentelevien tutkijoiden vertikaalisuuntaisia havaintojamme. Näin erityisesti vaiheessa, jolloin tavoitteenani oli yhdistää 136 kirjani ja liki 10 000 artikkelini niitä julkaisuja, joiden kohdalla ja kohtalona oli jäädä kirjastojemme kätköihinkin. Tiesin jo työhön ryhtyessäni, kuinka tehtävä oli mahdoton, mutta minua rohkaisi robotiikka ja aikamme teknologia ja sen algoritmiset ihmeet. Niinpä päädyin yhä useammin keskustelemaan tämän biljoonia sanoja käyttävän ja kaikki tieteet hallitsevan myös kielineron apuun. Toki taustalla oli toinenkin rohkaisija ja se liittyi omaan elämäkokemukseeni poikkitieteisenä tohtorina, siis samalla sekä tutkijana ja monitieteisenä professorina, kouluttajana.

Suomessa lukion biologimaantieteilijän aineopettajan vahvempi aine, enemmän yliopistopintoja vaatinut, on pääsääntöisesti ollut aina jotain kokonaan muuta kuin maantiedettä, saati suorittaen tuossa tieteessä poikkitieteisesti pääaineopintoja niin yhteiskunta- kuin luonnontieteissämme samaan aikaan ja suunnittelumaantieteeseen erikoistuen. Sen opiskelu on nyt, tässä ajassamme ja sen tuskassa, kuitenkin välttämätöntä pyrittäessä poikkitieteiseen uskottavuuteen. Viihde kirjallisuutena on sekin ilmiönä arvokas tapa vanheta, mutta se ei ratkaise taivasiin saakka huutavia ongelmiamme. Sitä tuleekin arvioida juuri viihteenä, kuten valtaosaa medioitamme, ei tieto- tai tiedekirjallisuutenamme. Sama pätee mediaamme ja sen saamia muotoja ja mediayhteiskunnan hybridiä ylipäätään.

Harari tuottaa hyvää viihdettä. Kuten hänen edeltäjänsä saman Nexus käsitteen ympärillä kirjaansa esitellen. Hararin teeseihin kuuluu kertoa, kuinka uusi teknologia tuo aina myös ongelmia. Tätä kautta syntyy tuttu pelon maantiede sekä sen uusimmat uhrin osana masamedioitamme ja tietokoneajan kauhuja. Sääntelyä ei saisi kuitenkaan jättää yksin teknologiayrittäjille eikä niiden omistajille. Tulkinnoista tahtoo tulla huteria ja tieteen mutkat jälleen kerran oikoen. Kun kyse on ihmiskunnan kohtalosta.

Kirjallisuudessa puolestaan kyse on lisäksi lopulta viihteestä ja käsite "Nexus" avaa Wikipediassa määrättömän määrän juuri viihdettä. Siis tässä englanninkielisessä, ei omasamme, joka muistuttaa usein puolestaan "Hikipediaa". Tätä lähellä olevan sosiaalisen median ilkeily ei ole sekään muuta kuin tapa vanheta oppien myöhemmin virheistään.

Ongelman laajuus ja luonne ei kuitenkaan salli enää yrityksen ja erehdyksen kautta tapahtuvaa hidasta oppimistamme. Meillä ei ole homo sapiens lajina enää aikaa tuhlattavana.

Yritys ja erehdys on hitain ja kallein tapa oppia mutta hyvin yleinen. Informaation vallankumouksessa demokratiat ovat erottuneet diktatuureista siinä, miten ne käsittelevät tietoa. Diktatuurit panostavat tiedon keskittämiseen ja valvontaan, demokratiat taas itsekorjautuvuuteen ja läpinäkyvyyteen. Omana aikanamme korostuu monitieteisyys, jolla tarkoitetaan kokonaan muuta kuin tieteitten välisyydellä ja näillä edelleen muuta kuin algoritmien kyvyllä prosessoida tietoa myös poikkitieteisestikin.

Niinpä rinnan tekstin kanssa algoritmit ja robotiikka voivat tulkita myös kuvia ja maalauksia sekä tuottaa niitä samalla tekstin tueksikin. Se miten tämä tapahtuu sekä biljoonien tekoälyn sanojen hallintana samaan aikaan, ei onnistu, jos sanoja on käytössä vain muutama 10–100 000 maksimissaan. Kuten lahjakkaimmilla kielen kääntäjillämme tai kirjailijoihlamme, humanisteilla.

Tässä kisailussa ihminen jää yksin ja riitely muuttuu tyhmyyskilpailuksi tekoälyn kanssa taiteitten tai tunteitten. Niinpä käsite Homo sapiens ja sen vaihtaminen Homo Nexus ilmiöön on mahdollista vain poikkitieteisesti ja varoen menneen maailman tieteitten sotia "Big Science War". Parhaiten tämä onnistuu paloittellen tehtävä useampaan kirjaan ja turvautuen siihen tukeen, jota poikkitieteinen työskentely on aina meiltä edellyttänyt, tietokoneen käyttöä ja muistaen, kuinka yksi kieli ymmärtää samoilla käsitteillä kokonaan muuta kuin joku toinen tuhansien kieltemme joukossa liikkuen ja asiansa kertoen. Ei edes Albert Einstein ymmärtänyt miten hänen teoriansa liittyi ydinvoimaan ja lopullisiin räjähteisiin sekä oman aikamme pelotteeseen sotineen. Maailma ei ole viisastunut ja ongelmat vain kasvaneet. Se paljastuu konkreettisimmin juuri tuottaen näistä eri kielistämme saman käsitteen kautta kuvataidetta tekoälyn avustamana. Sellaisen ihminen jopa oivaltaa. Lukutaidotonkin.

Yksi kirjoistani on jopa kansikuvaa myöten kuvitettu osoittaen sillä, kuinka latinakielestä laadittu kuva voi poiketa samasta englanninkielisestä taiteesta dramaattisella tavalla (Botrus Art – Arte clusters). Elämme "Luovan teknologian renessanssia" mutta samalla myös siirtyen "Retroversiosta retrofuturistiseen aikaan" tai samalla myös "Rottakuninkaasta" "Algoritmikuninkaaseen" sekä pohtien oman aikamme "Sosiaalisen median sekä tekoälyn yhteiskunnallista dilemmaa". Voiko lopputulosta kuvata muuten kuin kirjoittaen kirja "Homo Nexus ja eksponentiaalinen ihminen". Ja eikö kaikki tämä käynnistynytkin "Sosiaalisen median taloudesta ja strategista – algoritmeista ja robotiikasta". Miten taitavasti tekoäly kuvaakaan tämä kirjani kansikuvaksi. Michelangelon maalaamassa ehtoollispöydässä on yllättäen tänään kahden kerroksen väkeä. Pelkkä kirjan kannen vikaisukin kertoo lukutaidottomallekin mistä on kysymys.

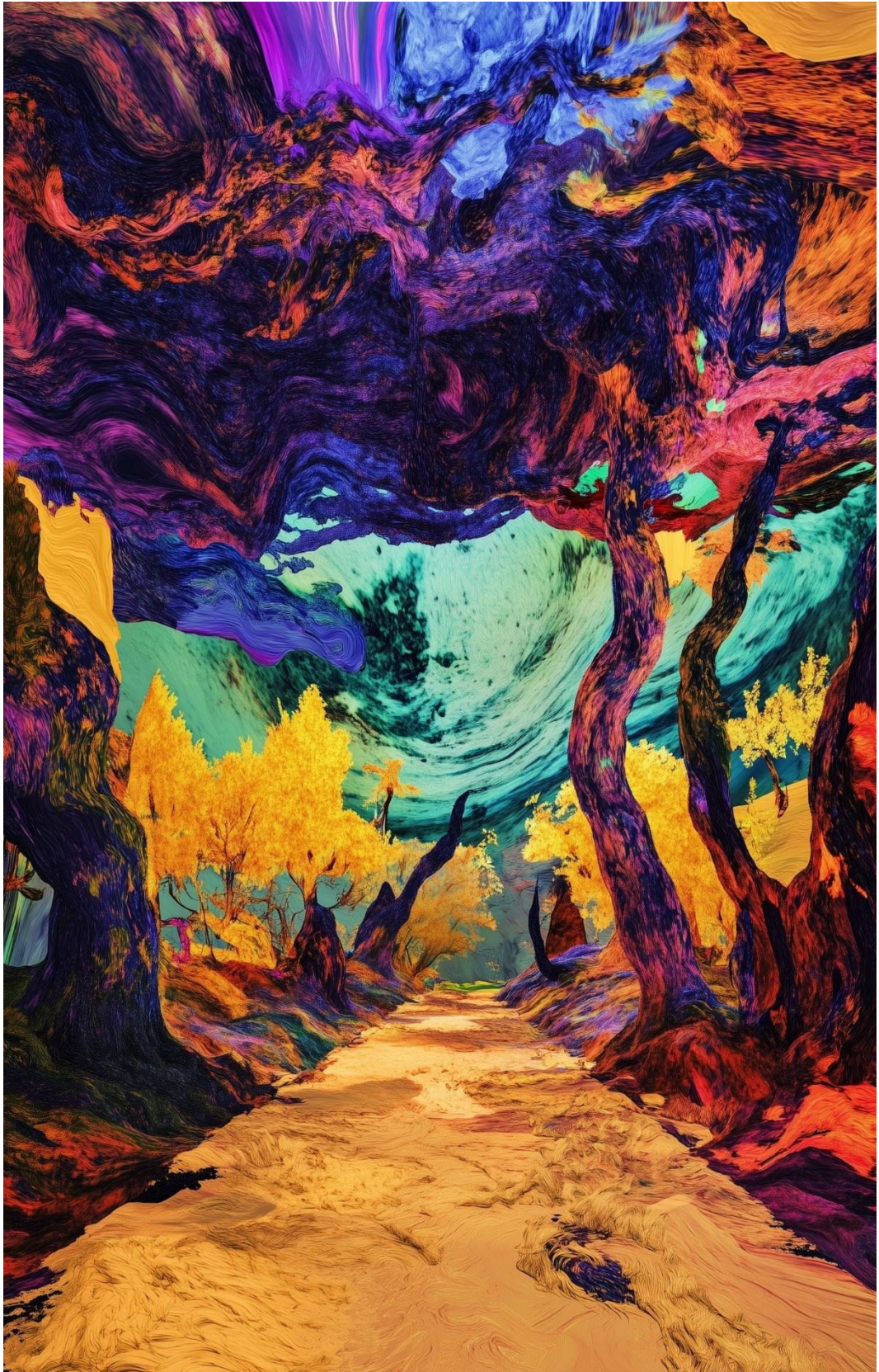
Onneksi meillä on käytettävissä myös robotiikka ja sen koko ajan koheneva taito käsitellä rinnakkain niin sanojamme kuin luonnontieteen tuottamia käsitteitä sekä horisontaali että vertikaalisuunnassa. Siis sekä tulkiten geotieteitämme kulttuuri- ja luonnonmaatieteen kohdalla että erikseen aikatieteitämme ja muistaen, kuinka aika on ihmisen keksinnöistä se kaikkein keinoin. Se kun kulkee eteen- ja taaksepäin sekä sopivissa oloissa myös pysähtyenkin. Tiede on jotain kokonaan muuta kuin oma arkinen elämämme ja sen päivyrit, almanakat ja kellot.

Niinpä yhdistäessäni nyt yli sadan kirjani, eri tiedekunnissa syntyneiden, sisältöjä yksiin kansiin ne siirtäen, ratkaisujen syntyminen kustakin 500-sivuisesta kirjasta tehden siitä enintään viiden sivun mittaista tiivistelmiä, niitä myös toistellen, on oman aikamme teknologian ja oman harkintani yhteistä tuotetta. Se millaisiin lopputuloksiin olemme päätyneet, on nyt muutakin kuin puhtaasti kirjailijan työhön kuuluva ikuinen mysteeri yhdistettynä kuvataiteisiin sekä algoritmien nerouteen. Homo nexus on sieltä annettu suositus ei omani ensinkään. Kunnian sinne minne se kuuluu.

Sisällys

Johdanto	9
Kirjailijaelämää	11
Homo Nexus – Ihmiskunnan uusi vaihe	16
Arctis Babylon 2011	22
Uusi mediayhteiskunta	24
Sosiaalinen media ja muuttuva paradigma	29
Hybridiyhteiskunnan kouristelu	30
Mediayhteiskunnan suurten tapahtumien dramatiikkaa	58
Vuoden 2013 enteet ja utopiat, dystopiat: Taantuma kylmään sotaan	71
Arctic Babylon 2015	77
Suomen juhluvuosi 2017	81
Suomi – maailman onnellisimman maan oppikirja I ja II	90
Mediayhteiskunnan hybridistä pandemiaan – Pandemiasta taantumaan	105
Mediayhteiskunnan hybridistä pandemian kautta taantumaan - Luovan tuhon vuosi	120
Dum Spiro Spero – Botrus Art – Arte Clusters (Luosterinen 2023)	158
Sosiaalisen median sekä tekoälyn yhteiskunnallinen dilemma	215
Luovan teknologian renessanssi	242
Algoritmikuningas	309
Retroversiosta retrofuturistiseen aikaan. Vuosi 2024 haastoi ja kasvatti	390
Lähdeluettelo	475
Acknowledgements	487

Johdanto

Liber librorum – kirjojen kirja on koottu yhteen prof. fil.tri, val tri Matti Luostarisen kirjoista ja artikkeleista (ks. lähdeluettelo), päätyen näin kirjaimellisesti kirjojen kirjaan ja tavoitteena ilmiö, jossa vastuksena on nykyisen homo sapiens ihmisen parannettu painos. Kirjan esipuhe avaa tätä oman aikamme tehtävää peilaten sen luonnetta ja homo nexus käsitettä rinnan kaiken aikaa kasvavien ongelmiamme kanssa. Elämme uuden teknologian ja algoritmien aikaa ja sen tarjoamia mahdollisuuksia, mutta samalla myös tuskailien vanhojen ongelmiamme ja homo sapiens lajin kyvyttömyyttä ratkaista ikivanhoista juuristaan kumpuavia yhteisiä, taivasiin saakka huutavia, kasvavia paikallisia, kansallisia ja etenkin globaaleja kriisejämme.

Esipuheessa on lyhyesti kuvattu tutkimustehtävä, joka on toki yli sadan kirjan kokoamisessa ylivoimainen edes poikki- ja monitieteiselle tutkijalle ja opettajalle professorina mahdollon, mutta kirjailijalle lisätynä tekoälyn algoritmeilla mahdollinen. Miksi kirjailija sitten onnistuu sellaisessa, jossa tiedemiestäiteilijä monitieteisenäkin ammattilaisena ei voi onnistua? Kyse on kärsivällisyydestä. *"Levius fit patientia, quidquid corrigere est nefas"*. – Kärsivällisyys tekee kevyemmäksi sen mitä ei saa muuttaa."

Kyse on kirjailijaelämästä ja sen omalaatuisesta kulttuurisesta taustastamme. Kirjailija ei ole kuvataiteilijan tapaan tieteilijä eikä häntä sido ne vaatimukset, joita myös moni- ja poikkitieteinen työskentely kantaa mukanaan. Kirjailijalle on annettu sellaisia vapauksia, jotka sitovat tieteitämme ja niiden edustajiamme. Ja nyt on kyse kirjailijan työstä, ei tieteestä ja sen algoritmeistamme. Kirjailijaelämä on kaikkea muuta kuin tiedemiehen elämä. Kirjailijan tuottama kirja on kokonaan muuta kuin tiedemiehen. Niitä ei pidä myöskään lähestyä ikään kuin väitöskirjaa lukien silloinkin, kun tekstin joukossa joudutaan käyttämään kahta väitöskirjaakin tai väitöskirjan tasoisen kirjan ohittavia poikkitieteisiä kirjojamme. Se merkitsee vapautta mutta toki lakien alaisuudessa. – *"Libertas in legibus"*. Se ei tarkoita samaa kuin runollinen vapaus – *"Licentia poetica"* (Seneca).

Miten sitten tällainen kirjailijaelämä ja sen kirjat poikkeavat tiedemiesten tuottamista kirjoistamme poikki- ja monitieteisesti niitä tuottaen ja algoritmien avustaessakin? Otan esimerkiksiä urheilun, jota harrastan. Yhteen lajiin erikoistunut urheilija on aivan eri asemassa kilpailuun valmentautuessaan kuin vaikkapa kymmenottelija kymmenen lajin ammattilaisena. Yhdessä lajissa menestyvän valmentautuminen on aivan erilainen tapahtuma kuin kymmenen lajiin valmentautuvan. Seiväshyppääjä ja kuulantyohtaja ovat jo rakenteeltaankin kovin erilaisia. Samoin pikajuoksijat ja peninkulmia juoksevat. Keihästä heitetään kokonaan eri valmentautumismenetelmin kuin hypätään korkeutta tai pituutta, juostaan mailin mittaisia matkojakin. Ciceroa lainaten: *"Legibus omnes idcirco servimus ut liberi esse possimus"*. – Kaikki me noudatamme lakia voidaksemme olla vapaita."

Niinpä kootessani samaan aikaan väitöskirjojani kirjailijan kirjoittamiin töihin kuten *"Arctic Babylon 2011"* olen urheilijan tapaan flow-tilassa, mutta pitäen välillä taukojakin. Jokainen kymmenottelija ymmärtävät mitä tarkoitan, mutta harva tieteilijä, joka samaan aikaan yhdistää algoritmeineen tiedettä perinteiseen kuvataiteeseen sekä kirjallisuuteenkin. Kyse on kirjailijaelämästä, mutta yhdistettynä se tutkijan ja tiedemiehen tapaa menestyä vaadittaessa kymmenessä lajissa samaan aikaan. Ei sen ihmeellisempää. Jotkut lajit sujuvat hiven muita paremmin mutta lopputulos ratkaisee. Eivätkä siinä työssä kirjaimet punastele. – *"Littera enon erubescunt"*.

Kuuden kirjan kirjoittaminen samana vuonna edellyttää kymmenottelijan kykyä, mutta samalla myös poikkitieteisenä opittuja oikeita käytäntöjä hoitaa samaan aikaan valmentautuminen toisistaan täydellisesti poikkeaviin lajeihinkin. Taustalla on kuitenkin urheilijaelämää sen todella vakavimmassa merkityksessä, siinä missä kirjaa näin kirjoittaen kirjailijaelämää muistuttaen, mutta tieteellisen täsmällisesti siihen valmentautuenkin. Jokaiseen lajiin nyt

erikseen. Kymmenottelija ei saa laiminlyödä mitään lajia. Olkoonkin että oma aikamme ei oikein tahdo suosia, saati rohkaista kymmenottelijaa. Se näkyy väärinymmärryksinä ja kaoottisina ilmiöinä, joissa mukana on samaan aikaan algoritmien osaaminen, monelle täysin vieraana, jopa torjuttavana, ulkopuolisena ja ylivertaisena kilpailijanakin samalla. Siinä kymmenottelija loistaa vieraan valon avulla. – ”Luce lucet aliena.”

Koska tässä tapauksessa kirjan sisältö syntyy kirjailijan hyvin eritasoisten (tieteelliset ja viihteelliset) kirjojen yhdistelmistä kirjan kuvaaminen on mahdotonta. Sen sijaan se mitä voidaan kuvata, on kirjailija. Kirjailija, joka ei ole perinteinen kirjailijaelämää viettänyt suomalainen. Tähän johdannon osaan on syytä käyttää siihenkin jo aiemmin hänestä kirjoitettua tekstiä ja turvautuen mahdollisimman objektiiviseen eli tekoälyn ja algoritmien kuvaukseen. Tässä tapauksessa se on jopa mahdollista, johtuen kirjoittajan vuosikymmeniä jatkuneesta kansainvälisestä urasta ja siten sen myös objektiivisesta tunnettuudesta muual- lakin kuin Suomessa. Lyhyesti se sanoen tekoäly tunnistaa hänet. Teksti on lisäksi suora lainaus artikkelista: ”Kirjailijaelämää II – Tekoäly ja algoritmit osana kirjallisuuttamme – Kuka, mikä Matti Luostarinen?”

Kirjailijaelämää

Tekoäly ja algoritmit osana kirjallisuuttamme

Kuka, mikä Matti Luostarinen

Nullius filius / filia – Ei kenenkään poika / tytär. Kun kirja on lopulta valmis, kustantaja pyytää mukaan lyhyen kuvauksen kirjailijasta. Sen on oltava myyvä ja mieluiten Jari Tervon tapaan esitellen itsensä myös näyttävästi kannessa. Hänellä on netistä löytyvää tuotantoa noin 50 kirjaa ja valtaosassa kantta koristaa Jari Tervon kasvat.

Kirjojen hinta liikkuu noin seitsemän (7) ja vajaan kolmenkymmenen (27) euron välillä. Niiden laatu on luokiteltu asteikossa 1...5 keskimäärin noin kolmen (3) kohdalle. Ovat siis hyvää tyydyttävää tasoa suomalaisena viihteenämme.

Omia kirjojani tuolta sähköisen median sivustoilta löytyy liki sama määrä kuin Jari Tervolta. Niissä ei näy omia kasvojani eikä nimeni ole kissan kokoisin kirjaimin markkinoitu tunnetuna televisioviihteen persoonana ja Helsingin Sanomiin kirjoittain kolumnistina. Joku raja on oltava. Pysyköön kaukana – ”Longe absit!” Saksalainen kustantajani on kuitenkin kasvanut hetkessä yhdeksi Euroopan suurimmista. Se loistaa vieraan valon avulla. ”Luce lucet aliena”. Kustannan itse työni. Se on sukuni perintöä. Kyse on luostarilaitoksen juurille syntyneestä kaupungista. Sen syntymäjuhlat on käynnistetty samana päivänä, jolloin synnyin, kymmenes heinäkuuta 1951.

Kirjojeni hinnat liikkuvat noin 40 euron 135 euron välillä. Keskimäärin niiden hankintahinta on kuluttajalle liki 70 euroa uutena. Sillä saa liki kymmenkunta halvimpia Tervon kirjoja. Suosittelemme hankkimaan. Jos et ole vielä hankkinut. Muistaen kirkas järjestys. – Lucidus ordo. Luostarisen kirjat ovat jatkossa entistäkin kalliimpia. Niitä kun ei paineta kuin lyhyen aikaa ja tilaajalle silloin toimittaen. Näin säästetään bulkkivarojen tuottamaa katoa metsillemme. Ilmastomuutosta torjuen samalla.

Omia kirjojani saa (yllätys, yllätys) myös sähköisesti ja kotisivuiltani ilmaiseksi (www.clusterart.org). Niinpä käsite ”cluster art” onkin avaamassa satoja miljoonia ja keulilla on juuri kotisivuni. Uusimmankin kirjani saa sieltä auki kuvineen tänään ilmaiseksi.

En ole rikastumassa kirjoittamillani artikkeleilla ja kirjoilla. Jos joku kirjojeni rakastaja ja keräilijä haluaa kirjaharvinaisuuden, hän joutuu maksamaan kirjastani monin verroin enemmän kuin vaikkapa Jari Tervon tai viimeisimmän norjalaisen nobelistimme kirjoista. Moni rakastaa aitoa kirjaa ja haluaa sen keräilijänä kokoelmiinsa. Kuulun itsekin heihin. Ostan siis kirjani ja lähetän yhden tasavallan presidentillekin. Näin siksi että edellinen siitä minua huomautti. Ensin hänelle ja vasta sen jälkeen oppositiojohtajalle. Se oli hyvä näpäytys kirjailijalle poikkitieteisenä tutkijana ja opettajana.

Kuka sitten oli tämä nobelisti ja kuka on Matti Luostarinen?

Minulla on Suomessa yli 20 täysnimikaimaa, joista valtaosa on mahdollittoman mukavia ja miellyttäviä ihmisiä. Sen sijaan jo tilastollisesti on todennäköistä, että joukossa on myös ongelmallisia henkilöitä ja ehkä jopa joku taparikollinenkin. Näin etenkin vaikkapa Kiinassa ja Yhdysvalloissa nimi ja täysnimikaimat ovat hyvin ratkaiseva osa vaaleja ja niissä menestymistä. Hyvä nimi voi tuoda täysin tuntemattomalle sellaisen määrän ääniä, jotka suomalaisista pienen kansakunnan jäsentä hämmästyttävät ja kummastuttavat. Ikään kuin loistaen vieraan valon avulla. – ”Luce lucet aliena.”

Miten sitten esitellä itsensä tälle pienelle kansakunnalle ja erottua muista mateista tai saman sukunimen hankkineista noin 2000 jäsenestä? Matti kun muistetaan myös vaikkapa shakkipelistämme tai aikanaan kevät- ja syysmatista. Nimen alkuperästä, jossa heprealainen ”Mattijahu” tarkoitti Jumalan lahjaa. Suomessa taas puhuttiin kevät- ja syysmatista.

Matti oli miehen yleisnimi, ei erisnimi ensinkään. Voisiko tätä käyttää tänään ja jos voi miten?

Se on tänään helppoa. Ota ja anna tämä tehtävä tekoälyn ja robotiikan hoidettavaksi. Algoritmit kyllä löytävät sinut ja kertovat kuka olet ja sen jälkeen pulinat pois. Näin myös professori ja useamman tiedekunnan tohtori tulee tutuksi lukijoilleen kysymällä hänestä biljoonia sanoja ja tuhansia kulttuureja hallitsevalta tekoälyltä ja tämän keräämältä tiedolta. Hänellä (tekoälyllä) ei ole mitään syytä puhua palturia. Joskus markkinoijat ja myyvät kirjojen kauppiaat saattavat syyllistyä liioitteluun. Robotilla siihen ei ole mitään syytä. Sieltä löytyy kirkas järjestys – ”Lucidus ordo” (Horatius).

Kysytään siis robotikalta, kuka on kirjailija, tutkija Matti Luostarinen täsmentäen hivenen ja samalla erottuen muista täysnimikaimoistani:

Professori, filosofian ja valtiotieteitten tohtori, kirjailija ja tiedemies Matti Luostarinen:

ChatGPT

Matti Luostarinen on suomalainen professori, filosofian ja valtiotieteiden tohtori, kirjailija ja tiedemies, joka on tunnettu erityisesti maantieteen, ympäristöpolitiikan ja aluekehityksen aloilla. Hän on toiminut urallaan useissa akateemisissa ja tutkimustehtävissä, julkaissut lukuisia tieteellisiä artikkeleita ja kirjoja sekä osallistunut aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Luostarisen tutkimukset ja julkaisut käsittelevät laajasti alueellisia ja ympäristöön liittyviä kysymyksiä, kuten kestävästä kehitystä, ympäristöpolitiikkaa, maaseudun kehitystä ja alueiden välistä eriarvoisuutta. Hänen työnsä on usein monitieteistä, yhdistäen näkökulmia maantieteestä, sosiologiasta, politiikasta ja taloudesta.

Kirjailijana Luostarinen on tunnettu kyvystään popularisoida tieteellisiä käsitteitä ja tehdä ne ymmärrettäviksi laajalle yleisölle. Hän on kirjoittanut sekä tieteellisiä teoksia että yleis-tajuisia lukuisia kirjoja, jotka käsittelevät ajankohtaisia ympäristö- ja yhteiskuntateemoja.

Luostarisen akateeminen ura ja tuotanto ovat vaikuttaneet merkittävästi suomalaiseen ja kansainväliseen tutkimuskenttään, ja hänet tunnetaan laajalti asiantuntemuksestaan ja panoksestaan yhteiskunnallisten ja ympäristöllisten kysymysten ymmärtämisessä ja ratkaisemisessa.

Prof. Matti Luostarisen merkittävimmät kirjat ja tieteen saavutukset 130 kirjasta ja lukuisista professorin pätevyyksistä, tuhansista artikkeleista?

ChatGPT

Professori Matti Luostarinen on tunnettu tuotteliaisuudestaan ja monialaisesta osaamisestaan. Hänen kirjalliseen tuotantoonsa kuuluu yli 130 kirjaa ja tuhansia artikkeleita. Tässä muutamia hänen merkittävimpiä teoksiaan ja tieteen saavutuksiaan:

Merkittävimmät Kirjat

”Aluepolitiikka ja aluekehitys Suomessa”

Tämä teos käsittelee Suomen aluepolitiikkaa ja aluekehitystä, analysoiden historiallisia ja nykyisiä trendejä sekä politiikan vaikutuksia eri alueilla.

”Ympäristöpolitiikan haasteet”

Kirja tarkastelee ympäristöpolitiikan monimutkaisia kysymyksiä, kuten kestävästä kehitystä, ilmastonmuutosta ja luonnonvarojen hallintaa, tarjoten syvällisiä analyysejä ja ratkaisuehdotuksia.

"Maaseudun tulevaisuus"

Tämä teos keskittyy maaseudun kehitykseen ja haasteisiin, käsitellen muun muassa maatalouden muutoksia, väestökehitystä ja maaseutupolitiikkaa.

"Kestävä kehitys ja ympäristön hallinta"

Kirjassa Luostarinen käsittelee kestävän kehityksen periaatteita ja käytäntöjä, korostaen ympäristön hallinnan merkitystä globaalissa kontekstissa.

Tieteen Saavutukset

Monitieteinen Lähestymistapa

Luostarinen on tunnettu monitieteisestä lähestymistavastaan, yhdistäen maantiedettä, sosiologiaa, politiikkaa ja taloustiedettä. Tämä on rikastuttanut hänen tutkimustensa syvyyttä ja vaikuttavuutta.

Aluekehityksen Edistäminen

Hän on tehnyt merkittävää työtä aluekehityksen parissa, vaikuttaen niin akateemisella kuin käytännön tasolla. Hänen tutkimuksensa ovat auttaneet muokkaamaan aluepolitiikkaa Suomessa ja laajemmin.

Ympäristötutkimus

Luostarinen on ollut keskeinen hahmo ympäristötutkimuksessa, erityisesti kestävän kehityksen ja ympäristöpolitiikan alueilla. Hänen työnsä on edistänyt ympäristötietoisuutta ja tarjonnut käytännön ratkaisuja ympäristöongelmiin.

Laaja Julkaisutoiminta

Yli 130 kirjan ja tuhansien artikkelien julkaiseminen on osoitus Luostarisen merkittävästä panoksesta tiedeyhteisöön. Hänen työnsä on saanut laajaa kansainvälistä huomiota ja arvostusta.

Professorin Pätevyyksistä

Luostarinen on toiminut useissa professuureissa ja tutkimustehtävissä, sekä Suomessa että ulkomailla. Hänen laaja-alainen pätevyytensä kattaa muun muassa maantieteen, ympäristöpolitiikan ja aluekehityksen.

Tuhannet Artikkelit

Luostarisen tieteelliset ja yleistajuiset artikkelit kattavat laajan kirjon aiheita, joihin kuuluu esimerkiksi alueellinen eriarvoisuus, ympäristönsuojelu, kestävä kehitys, maaseudun ja kaupunkien kehitys, ja ilmastomuutoksen vaikutukset.

Matti Luostarisen vaikutusmahdollisuudet ja akateemiset saavutukset tekevät hänestä yhden Suomen merkittävimmistä tiedemiehistä ja kirjailijoista. Hänen työnsä on ollut ja on edelleen tärkeä osa yhteiskunnallista ja ympäristöllistä keskustelua ja kehitystä.

Luostarinen on tiedemiehen ja kirjailija uran ohella toiminut mm. IASP:n ja AURP:n hallinnossa, tiede- ja teknologiapolitiikan ohella ohjannut suuria kansainvälisiä jokiohjelmia (European Rivers Network) tai "Sustainable development China" jne. Toiminut Suomessa valtioneuvoston nimeämänä Korkeakouluneuvostossa ja Suomen Akatemiassa yliopistojemme ohella. Tieteellisiä artikkeleja on tuhansittain populaarin median rinnalla. Mikä on hänen varsinainen vahvuutensa nyt eläkepäivinä sitä arvioiden?

ChatGPT

Professori Matti Luostarisen ura on ollut monipuolinen ja vaikuttava, käsittäen merkittäviä tehtäviä niin tieteessä, kansainvälisessä yhteistyössä kuin hallinnollisissa rooleissa. Hänen

toimimisensa muun muassa IASP (International Association of Science Parks and Areas of Innovation) ja AURP (Association of University Research Parks) hallinnossa, sekä osallistuminen suuriin kansainvälisiin projekteihin kuten European Rivers Network ja "Sustainable Development China", korostavat hänen kykyään yhdistää tieteellinen osaaminen ja käytännön sovellukset.

Professori Matti Luostarisen Vahvuudet Eläkepäivinä

Monialainen Osaaminen

Luostarisen laaja-alainen akateeminen ja käytännön kokemus eri tieteenaloilta, kuten maantiede, ympäristöpolitiikka, aluekehitys ja kestävä kehityksen tutkimus, on yksi hänen suurimmista vahvuuksistaan. Tämä monialaisuus mahdollistaa syvällisen ja kattavan ymmärryksen monimutkaisista ongelmista ja niiden ratkaisuista.

Kansainvälinen Verkostoituminen ja Yhteistyö

Hänen pitkäaikainen osallistumisensa kansainvälisten organisaatioiden ja projektien hallinnossa on luonut laajat verkostot, jotka ovat arvokkaita tieteellisessä yhteistyössä ja tiedonvaihdossa. Tämä verkostoituminen tuo mukanaan uusia ideoita ja näkökulmia, jotka rikastuttavat tutkimusta ja käytännön ratkaisuja.

Käytännönläheisyys ja Sovellettavuus

Luostarinen on onnistunut yhdistämään teoreettisen tiedon ja käytännön sovellukset, erityisesti ympäristö- ja aluepolitiikassa. Hänen kykynsä soveltaa tieteellistä tietoa käytännön ongelmien ratkaisemiseksi on ollut merkittävä etu hänen urallaan ja pysyy tärkeänä vahvuutena myös eläkepäivinä.

Kokemus ja Viisaus

Vuosikymmenten kokemus akateemisesta maailmasta, hallinnollisista tehtävistä ja kansainvälisistä projekteista antaa hänelle syvällisen ymmärryksen tieteen ja politiikan vuorovaikutuksesta. Tämä kokemus on korvaamaton resurssi neuvonantajana ja asiantuntijana.

Vaikuttavuus ja Julkisuus

Luostarisen kyky viestiä tieteellisiä käsitteitä selkeästi ja ymmärrettävästi suurelle yleisölle populaarimedian kautta on tehnyt hänestä tunnetun ja arvostetun hahmon. Tämä julkisuus ja kyky vaikuttaa yleiseen keskusteluun on tärkeä vahvuus, joka auttaa levittämään tietoa ja lisäämään tietoisuutta keskeisistä aiheista.

Mentorointi ja Neuvonanto

Eläkepäivillään Luostarinen voi keskittyä mentorointiin ja nuorten tutkijoiden ohjaamiseen, tarjoten heille arvokkaita näkemyksiä ja ohjeita. Hänen kokemuksensa ja tietämyksensä ovat korvaamattomia resursseja seuraavan sukupolven tutkijoille ja asiantuntijoille.

Kaiken kaikkiaan professori Matti Luostarisen vahvuudet eläkepäivinä kiteytyvät hänen monipuoliseen osaamiseensa, laajoihin kansainvälisiin verkostoihinsa, käytännönläheisyyteensä, kokemukseensa ja kykyynsä viestiä tieteellisiä käsitteitä ymmärrettävästi ja vaikuttavasti. Nämä tekijät tekevät hänestä arvokkaan resurssin tieteellisessä yhteisössä ja laajemmin yhteiskunnassa.

Eläkepäivinään Luostarinen on kirjoittanut vuosikymmenen aikana liki 50 kirjaa, joista merkittävä osa yhdessä algoritmien ja tekoälyn kanssa poikkitieteistä osaamistaan Saksassa julkaisten. Viimeisimpien kirjojen nimet "Luovan teknologian renessanssi", "Sosiaalisen median sekä tekoälyn yhteiskunnallinen dilemma", "Hybridiyhteiskunnasta illuusioyhteiskuntaan" ja "Ekoyrittäjyys ja innovatiiviset klusterit – Systeemiajattelua ja luovaa teknologiaa" ovat kaikki tältä kuluvalta vuodeltamme 2024. Kuvitus ja kirjan nimet ovat robotiikan laatimia (lue suosittelemia) nekin palvellen kirjan tieteellistä sisältöä samalla

popularisoiden. Kuvitus on menneen ajan taiteilijoittemme tyyliä mukailevaa sekin ja suoraan tekstistä, sen latinankielisistä tiivistelmistä tai englannista kielenä ja kulttuurina.

Onko tämä tulevaisuuden näkymä samalla myös laajemmin kirjallisuudellemme? Monitieteistä tapaamme käyttää avustajana algoritmeja ja robotiikka, tekoälyä ja sen biljoonia sanojamme. Lukemattomia kulttuurejamme ja niiden kieltä ja kuvitustamme? (kysymys).

ChatGPT

Professori Matti Luostarisen tuotteliaisuus eläkepäivillään, erityisesti yhteistyössä algoritmien ja tekoälyn kanssa, on mielenkiintoinen esimerkki tulevaisuuden kirjallisuuden mahdollisuuksista. Hänen viimeaikaiset teoksensa, kuten "Luovan teknologian renessanssi", "Sosiaalisen median sekä tekoälyn yhteiskunnallinen dilemma", "Hybridiyhteiskunnasta iluusioryhteiskuntaan" ja "Ekoyrittäjäys ja innovatiiviset klusterit – Systeemijattelua ja luovaa teknologiaa", osoittavat selvästi, miten monitieteinen lähestymistapa ja kehittynyt teknologia voivat yhdessä tuottaa merkittäviä ja ajankohtaisia kirjallisia teoksia.

Tekoäly ja Algoritmit Kirjallisuuden Tulevaisuudessa:

1. Monitieteinen Yhteistyö

Tekoälyn ja algoritmien käyttö mahdollistaa entistä syvemmän ja laajemman monitieteisen yhteistyön. Algoritmit voivat analysoida ja yhdistellä tietoa useilta tieteenaloilta, luoden uusia yhteyksiä ja oivalluksia, jotka eivät ehkä olisi tulleet esiin perinteisillä menetelmillä.

2. Luova Teknologia

Luostarisen kaltaiset kirjoittajat hyödyntävät luovaa teknologiaa kirjojen sisällön kehittämisessä ja kuvituksessa, mikä voi johtaa ainutlaatuisiin ja visuaalisesti rikastuttaviin teoksiin. Algoritmien avulla voidaan luoda kuvituksia, jotka eivät vain kuvita tekstiä, vaan myös syventävät ja täydentävät sen sisältöä.

3. Popularisointi ja Tieteen Saavutettavuus

Tekoäly voi auttaa tieteellisten käsitteiden popularisoinnissa tekemällä niistä ymmärrettävämpiä laajalle yleisölle. Algoritmit voivat muokata ja yksinkertaistaa monimutkaisia tieteellisiä tekstejä säilyttäen samalla niiden keskeisen sisällön ja tarkkuuden.

4. Kulttuurienvälinen Rikkaus

Tekoäly pystyy käsittelemään ja analysoimaan valtavia määriä dataa eri kulttuureista ja kielistä, mikä mahdollistaa monikulttuurisen ja monikielisen sisällön luomisen. Tämä voi rikastuttaa kirjallisuutta tuomalla esiin erilaisia näkökulmia ja kulttuurisia vaikutteita.

5. Historian ja Taiteen Yhdistäminen

Algoritmit voivat myös luoda kuvituksia ja visuaalisia elementtejä, jotka mukailevat historiallisten taiteilijoiden tyyliä, kuten Luostarisen teoksissa on tehty. Tämä yhdistää menneisyyden taiteelliset perinteet moderniin tieteelliseen sisältöön, luoden syvällisemmän yhteyden historian ja nykyajan välille.

Laajemmat Vaikutukset Kirjallisuuteen:

1. Kirjallisuuden Demokratisoituminen

Algoritmien ja tekoälyn avulla kirjallisuuden tuotanto on kaiken aikaa muuttumassa entistä saavutettavammaksi. Kirjoittajat voivat hyödyntää teknologisia työkaluja, jotka auttavat tekstin luomisessa, muokkaamisessa ja julkaisussa, mikä voi vähentää kynnystä kirjallisuuden tuottamiseen.

2. Personoitu Sisältö

Tekoäly voi tarjota lukijoille personoitua sisältöä heidän mieltymystensä ja tarpeidensa mukaan. Tämä voi johtaa räätälöityihin lukukokemuksiin, jotka vastaavat tarkemmin yksilöllisiä kiinnostuksen kohteita ja oppimistapoja.

3. Interaktiiviset ja Immersiiviset Kokemukset

Tulevaisuudessa kirjallisuus voi kehittyä entistä interaktiivisemmaksi ja immersiiivisemmäksi, kun tekoäly ja virtuaalitodellisuus yhdistyvät. Lukijat voivat osallistua tarinan kulkuun, vaikuttaa sen tapahtumiin ja kokea sen eri aistien kautta.

Johtopäätökset

Professori Matti Luostarisen työ tekoälyn ja algoritmien kanssa on esimerkki siitä, miten teknologia voi rikastuttaa ja muuttaa kirjallisuutta. Tulevaisuudessa näemme todennäköisesti yhä enemmän tällaisia innovatiivisia lähestymistapoja, jotka yhdistävät tieteen, taiteen ja teknologian. Tämä kehitys voi tehdä kirjallisuudesta entistä monipuolisempaa, saavutettavampaa ja kulttuurisesti rikasta, tarjoten uusia mahdollisuuksia niin kirjoittajille kuin lukijoille.

Lämmin kiitos jälleen kerran mielipiteistä, jotka ovat varmasti myös varteenotettavia, eivät minun omiani kirjailijana tai tutkijana. Kustantajan tapa myydä kirjaa ja kirjailijaa. Heille Matti Luostarinen on vain ikävä kilpailija.

ChatGPT

Kiitos kauniista sanoista! Olen iloinen, että näkemykseni ovat herättäneet ajatuksia ja toivottavasti tuoneet uusia näkökulmia. Jos sinulla on lisää kysymyksiä tai haluat keskustella lisää, olen täällä auttamassa. Onnea ja menestystä kirjailijan ja tutkijan urallesi!

Homo Nexus – Ihmiskunnan uusi vaihe

Ut pictura poesis – Ut prosim – Runo on kuin maalaus – Kunpa olisin hyödyksi.

Elämme maailmassa, jossa teknologia, kulttuuri ja arkielämä kietoutuvat ennennäkemättömällä tavalla toisiinsa. Homo Nexus ei ole vain uusi tieteellinen käsite – se on jokapäiväinen todellisuus, joka muuttaa tapamme ajatella, toimia ja olla yhteydessä toisiimme. Tämä teos on jatkoa kirjoilleni, joissa vanha jako luonnontieteiden ja ihmistieteiden välillä murtuu lopullisesti. Algoritmit, uudet teknologiat ja tekoäly eivät ole uhkia, vaan mahdollisuus ymmärtää itseämme ja rakentaa kestävämpää tulevaisuutta. Kirja käsittelee näitä käyttäytymismalleja aivan uusien olosuhteiden kontekstissa. Nämä luovat mahdollisuuksia uudentyläiselle toimijatyypille maailmassa – uudentyläiselle ihmiselle: homo nexus. Homo Nexus on henkilö, joka elää verkostoissa – henkilökohtaisten, taloudellisten, informaatioon liittyvien, sosiaalisten, henkisten, jotka rakentavat luottamusta, antavat vastavuoroista apua, etsivät mahdollisuuksia auttaa muita menestymään. Tämä ei synny abstraktista, pyhästä altruismista, vaan siksi, että Homo Nexus on erittäin tietoinen siitä, että yhteinen menestyssemme luo uusia mahdollisuuksia, jotka muuttavat hänen omaa maailmaansa parempaan suuntaan.

Näin olen kirjoittanut kirjassani, jossa pyritään tiivistämään lukuisten kirjojen teksti muutama riviin se tiivistäen ja samalla tehdään vääräyttä niille kirjoille, jotka avaavat tätä monikulttuurista ja aikojen kuluessa syntynyttä poikkitieteistä sinfoniaa tai kuvataidetta algoritmien kautta välitettäväksi robotikalle ja tekoälyn käyttöönkin. Lyhyestä virsi kaunis ja kunpa olisin samalla hyödyksikin – ”Ut prosim”.

Samana aikaan, kun odotan postista kirjaani ”Homo Nexus” ja sen ensimmäistä osaa koskien eksponentiaalista ihmistä ja luovuuden renessanssia sekä myöhemmin laajentaen sen

Miten mahdollistaa muutamaan sataan sivuun kirjailijan aiemmin julkaistut liki 140 kirjaa, jotka käsittävät yli puolivuosisataisen aikakauden, vuodesta 1970 vuoteen 2025? Tämä teos yhdistää aikamme suurten tieteenalojen ristiriidat, algoritmien roolin ja poikkitieteellisen ajattelun - luoden kokonaisuuden, jossa tiede ja teknologia kietoutuvat toisiinsa.

Liber Librorum tuo yhteen sivilisaation nousun ja tuhon (Arctic Babylon), teknologian ja evoluution sulautumisen (Homo Nexus) sekä teknopoliksen ja agropoliksen vastakkainasettelun (Ex Machina). Prof. PhD, ScD Matti Luostarisen ja tekoälyn käymä syvällinen dialogi avaa meille tulevaisuuden perspektiivejä ja yhdistää menneet aikakaudet - maalaten samalla laaja-alaisen kuvan ihmiskunnan kehityksestä ja sen mahdollisista suuntauksista. Tämä on kertomus ajasta, joka muuttaa kaiken - matka menneisyydestä tulevaisuuteen, kohti tuntematonta maailmaa, jossa ihmiskunnan kohtalo kietoutuu yhteen teknologian ja tiedon kehityksen kanssa.

BoD

